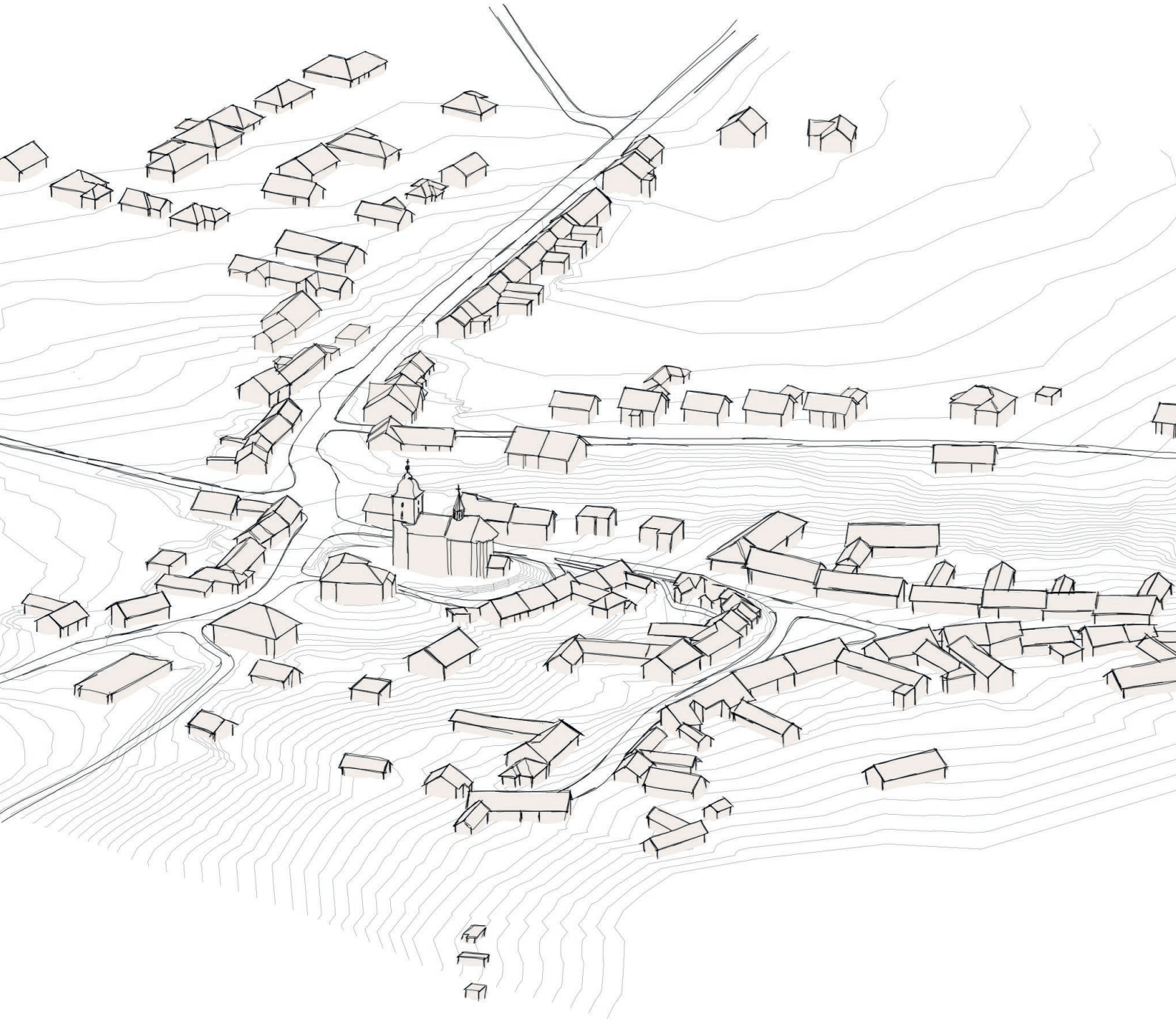

CHARVÁTY

ATELIER SITTA - CHMELOVÁ
FA ČVUT V PRAZE
LETNÍ SEMESTR 2022

KATEŘINA BEHOTOVÁ

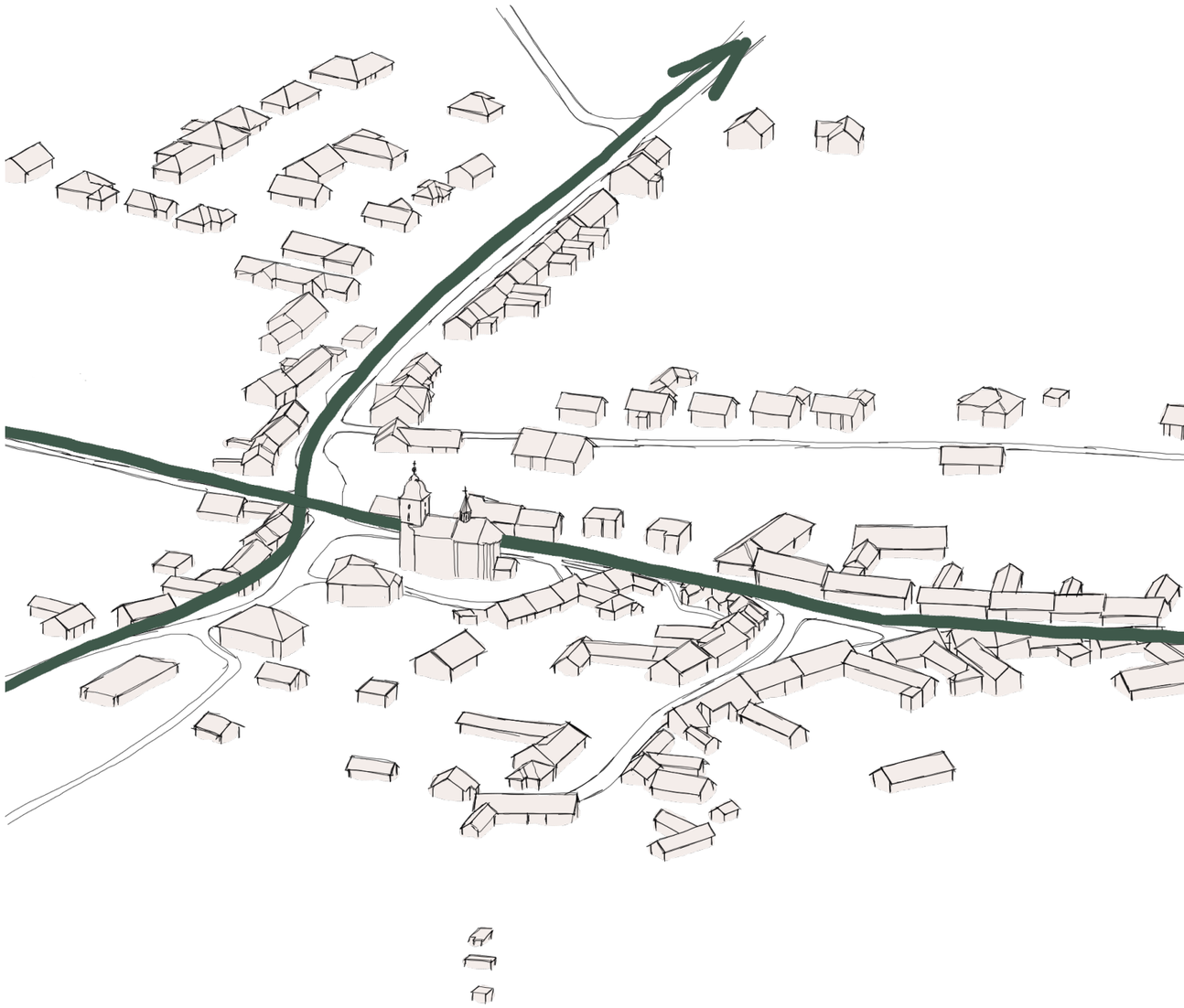
Jsem studentka prvního ročníku Magisterského studijního programu architektura, urbanismus a krajinářská architektura. Vyrůstala jsem v Novém Strašecí, malém městě, které se pyšní nalezištěm keltské hlavy druida.

Bakaláře jsem vystudovala na architektuře a urbanismu a prostřednictvím těchto projektů se seznamuji s krajinářskou architekturou. Chtěla jsem si zkusit změnu oproti projekt „na prázdné parcele“ do vsazovaní „živých struktur do živého prostředí“.

ADAM KŘENOVSKÝ

Narodil jsem se v Nymburce, ale většinu života jsem bydlel v Kutné Hoře. Na Fakultě Architektury studuji první ročník magisterského studia na oboru Architektura, Urbanismus a Krajinářská Architektura. Ten jsem si vybral pro jeho potenciál ukázat mi nový způsob myšlení při navrhování. Můj sen je založit si vlastní ateliér a architekturu si dávkovat vlastním tempem, zatím se však spíše snažím se neutopit.

ANALÝZA

CHARVÁTY - PROBLÉMOVÁ MAPA

S SILNÉ STRÁNKY

- S1 **přítomnost řeky Moravy** (a její vliv na její okolí)
- S2 **kostel** (pohledová dominanta a orientační bod)
- S3 **cyklostezky** (+výhledy z nich do krajiny)
- S4 **footbalové hřiště** (coby podpora veřejného života)
- S5 **veslařský klub** (coby podpora veřejného života)
- S6 **propojení s okolím** (pěší dostup nost okolních obcí)
- S7 **nádraží Blatec** (dopravní spojení s širším okolím)
- S8 **hlavní silnice** (orientační linie)
- S9 **hřbitov** (coby místo setkávání obyvatel)
- S **zapojování mladých lidí** (do dění v obci)
- S **ÚSES** (koridor v okolí řeky Moravy)

W SLABÉ STRÁNKY

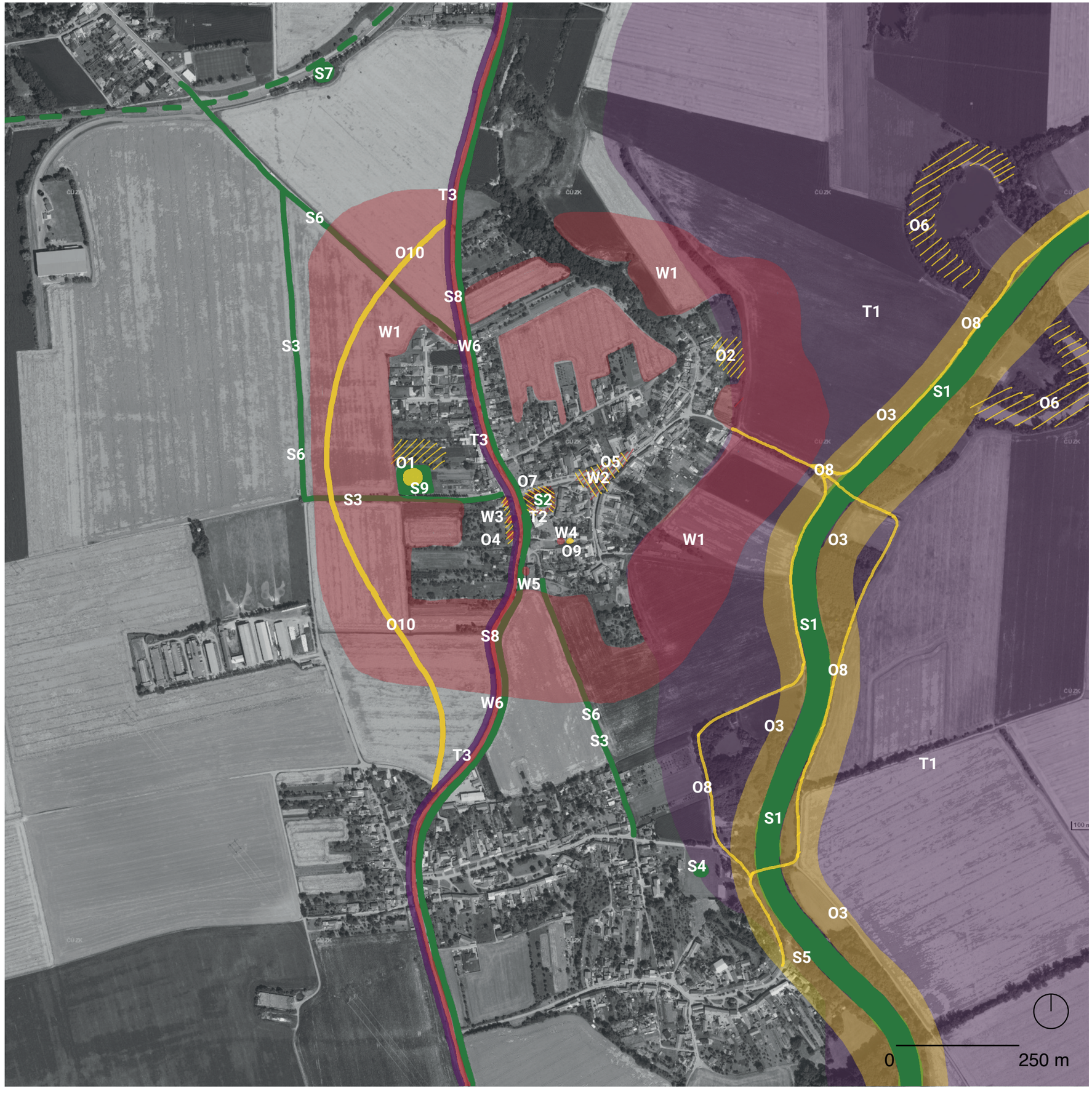
- W1 **zemědělská půda v blízkosti obce** (jednotvárná podoba extravilánu)
- W2 **náves** (nízká síla prostoru v porovnání s hlavní silnicí)
- W3 **objekty ve špatném stavu**(v okolí hlavní silnice)
- W4 **špatný stav dětského hřiště**
- W5 **odpad na prominentních místech**
- W6 **Hlavní silnice** (velký provoz: hluk a bariéra)
- W **hospodaření s dešťovou vodou**
- W **nesourodý vizuál** (křiklavé rozdílné fasády)
- W **nesourodý mobliliář** (často ve špatném stavu)

O PŘÍLEŽITOSTI

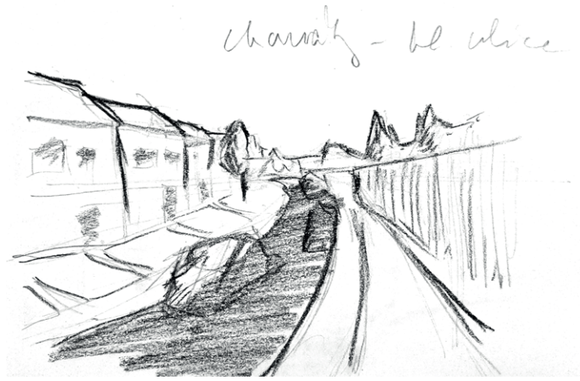
- O1 **hřbitov** (a jeho budoucí rozšíření)
- O2 **břeh rybníka** (potenciál pro vytvoření místa pro rekreaci)
- O3 **břehy Moravy** (v současnosti tok sousedí přímo se zem. pl.)
- O4 **parcely zničených objektů** (vesnické „brownfieldy")
- O5 **náves** (možnost vytvoření protiváhy hl. silnice)
- O6 **slepá ramena Moravy** (potenciál pro prostředí s vysokou biodiv.)
- O7 **prostor okolo kostela** (setkávání obyvatel)
- O8 **cestní síť v extravilánu** (v okolí řeky Moravy)
- O9 **plocha hřiště** (nové využití / obnova)
- O10 **plánovaný obchvat** (uleví dopravní situaci v obci)

T HROZBY

- T1 **bleskové povodně** (vyznačeno záplavové území)
- T2 **dožívající stromy** (v okolí kostela)
- T3 **hl. silnice** (údržba výrazně naruší dopravu po obci a okolí)
- T **absence údolní nivy** (zemědělská půda sahá až ke břehu Moravy)

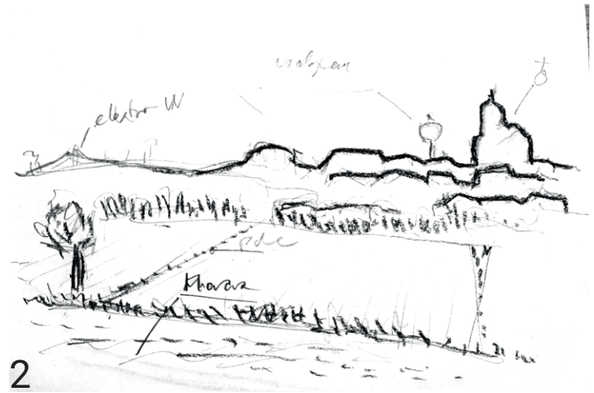

Charváty mají dvě dominanty, jež spolu silně komunikují. První je hlavní silnice protínající obec severojižním směrem. Tranzitní doprava na ní způsobuje velkou rušnost a vytváří bariéru, jež vesnici trhá na dvě poloviny. Vliv komunikace ovšem nekončí prostorem jejího uličního profilu, vnímám ji v různé míře na většině území Charvát – sluchem. Jako korálky je na onu silnici navěšena většina významných budov v obci: Pošta, úřad, hospoda, škola, obchod a kostel.

Právě svatostánek je druhou dominantou, tyčí se nad obcí tak, že jej snad není možné při pohledu na vesnici z extravilánu nevidět. Jeho osamocení na kopečku způsobuje jistý pocit odstupu a nadřazenosti od zbytku zastavěného území, ač je v jeho středu. Jako kdyby obci vládl a zbytek budov bylo jeho poddanými.

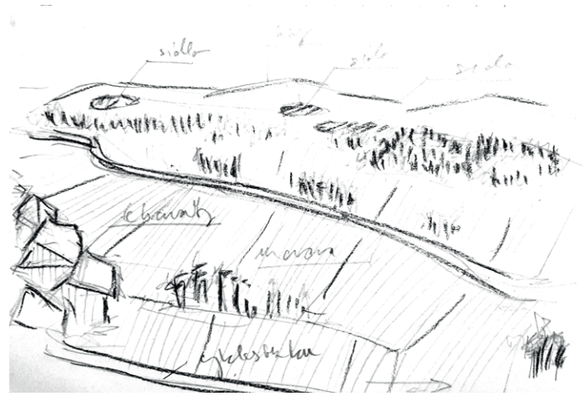

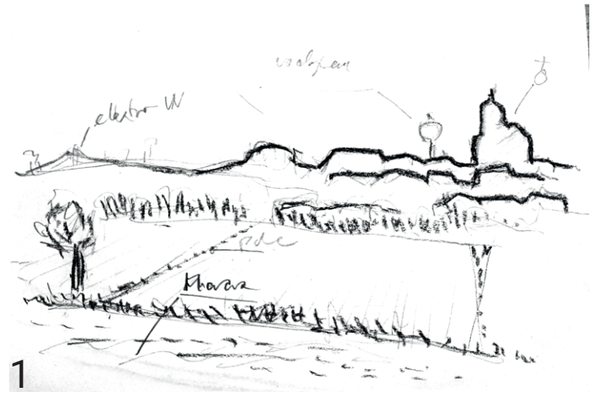

Gravitace úseku hlavní silnice poblíž kostela způsobuje relativní prázdno ve zbytku obce, co se veřejného života týče. A to včetně centrálních oblastí sídla.

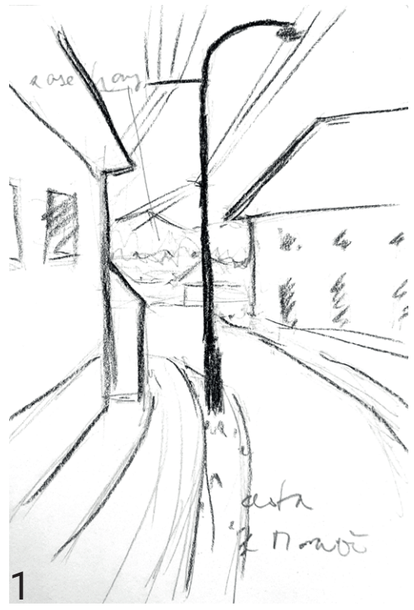

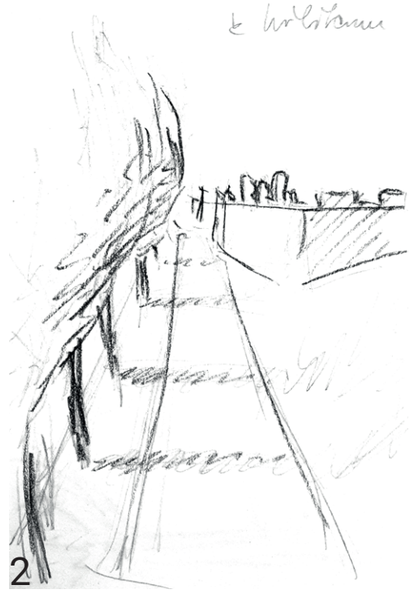

Vesnice je situována na východním svahu těsně pod jeho hřbetem – toto umístění výrazně ovlivňuje komunikaci pozorovatele nacházejícího se v intravilánu obce s jejím širším okolím.

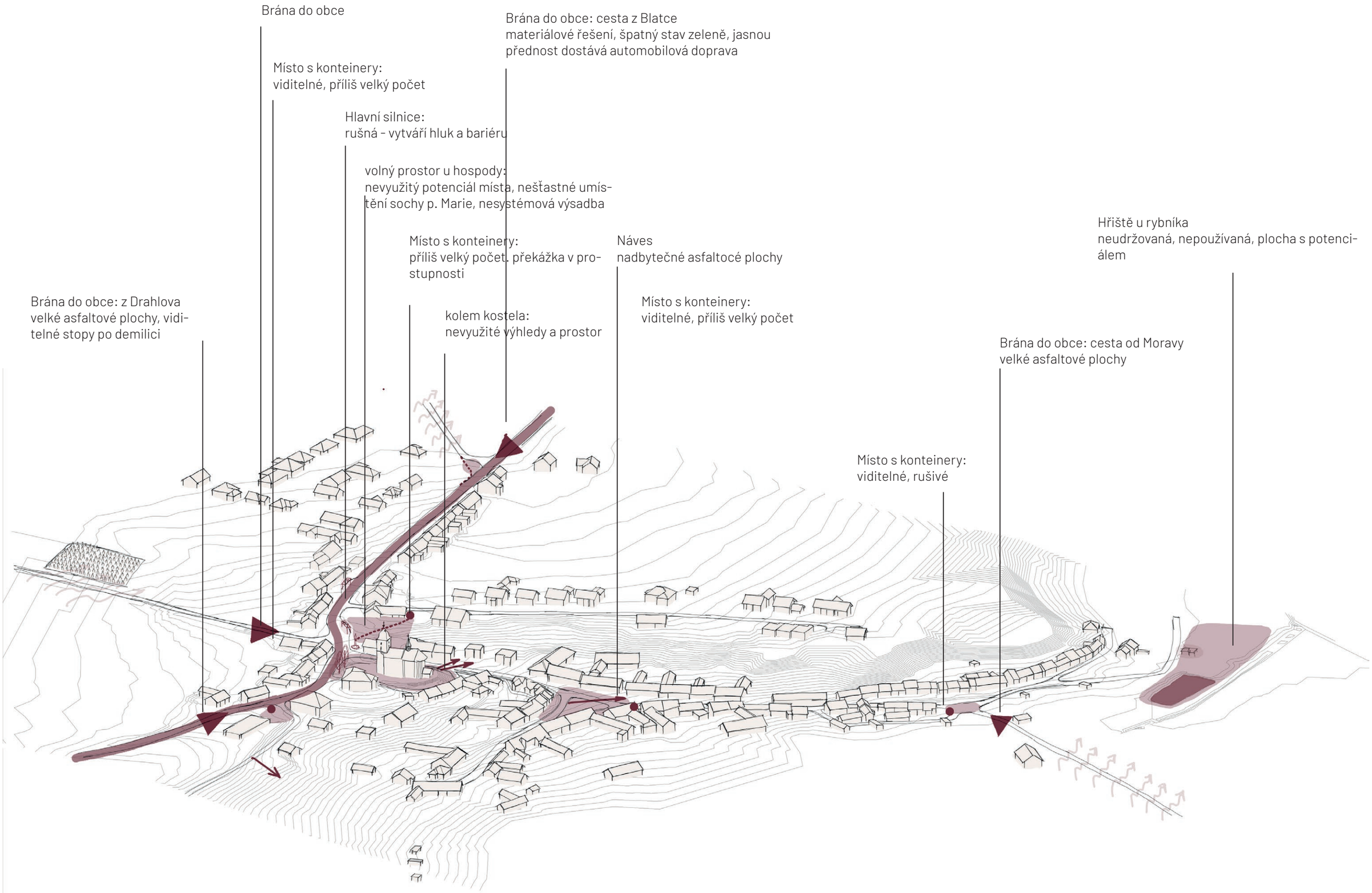

Výhledy ve směru os ulic či ve skulinách uliční čáry nabízí zcela různé scény při otočení pozorovatele na východ, respektive na západ. Východní pohledy jsou bohaté a hluboké, jejich zadní hranicí je až Kozlovská vrchovina na druhé straně rozlehlého prostoru připomínajícího údolí.

1

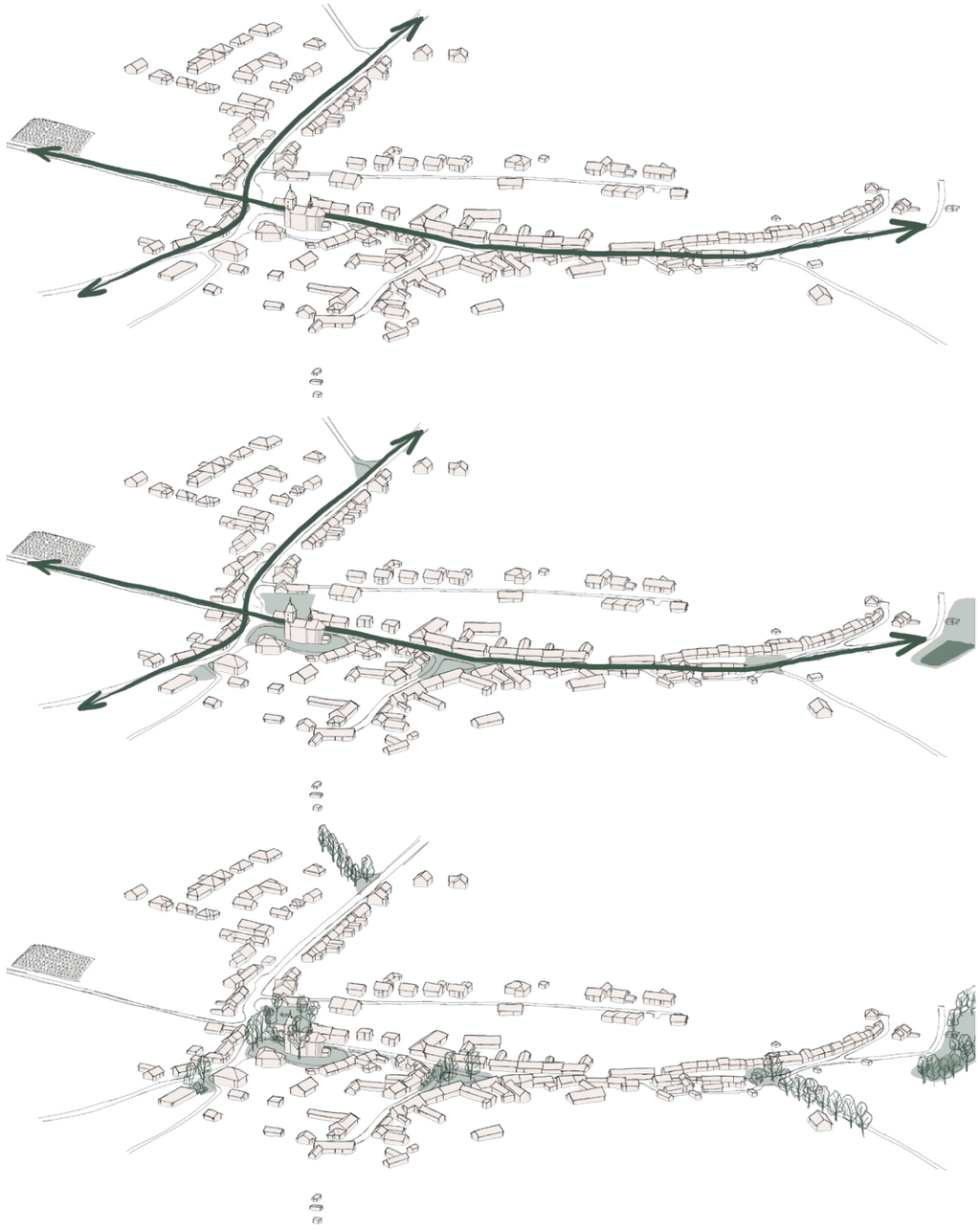

2

PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

Našim cílem bylo pomocí množství jednotlivých zásahů různého rozsahu dosáhnout obecného zkvalitnění veřejných prostor v Charvátech. Zkvalitněním je míněno potlačení jeho nedostatků, vyzdvižení jeho silných stránek a vytvořením silného charakteru pomocí jednotných prvků mobiliáře, výsadbou dřevin či obecného rozvržení a organizace veřejných prostor. Slabé a silné stránky adresované naším projektem vychází ze SWOT analýzy a problémové mapy vytvářené celým týmem studentů zabývajícím se územím Charvát.

Snažíme se o co nejefektivnější využití ploch, které veřejný prostor v obci nabízí, o zachování výhledů do krajiny a pro vesnice typického kontaktu s horizontem. Zároveň se zbavujeme zbytečných metrů čtverečních asfaltových ploch, přemýšlíme nad prací s dešťovou vodou v intravilánu obce a míříme návrhem na podporu veřejného života v obci, která pro mnoho z jejích obyvatel souží primárně jako ložnice.

KONCEPT

B - brána do obce

1 z Blatce
2 od Moravy
3 z Drahlova

0 - řešená oblast

1 okolo kostela
2 park u hospody
3 náves
4 rybník

CELKOVÁ SITUACE

500m

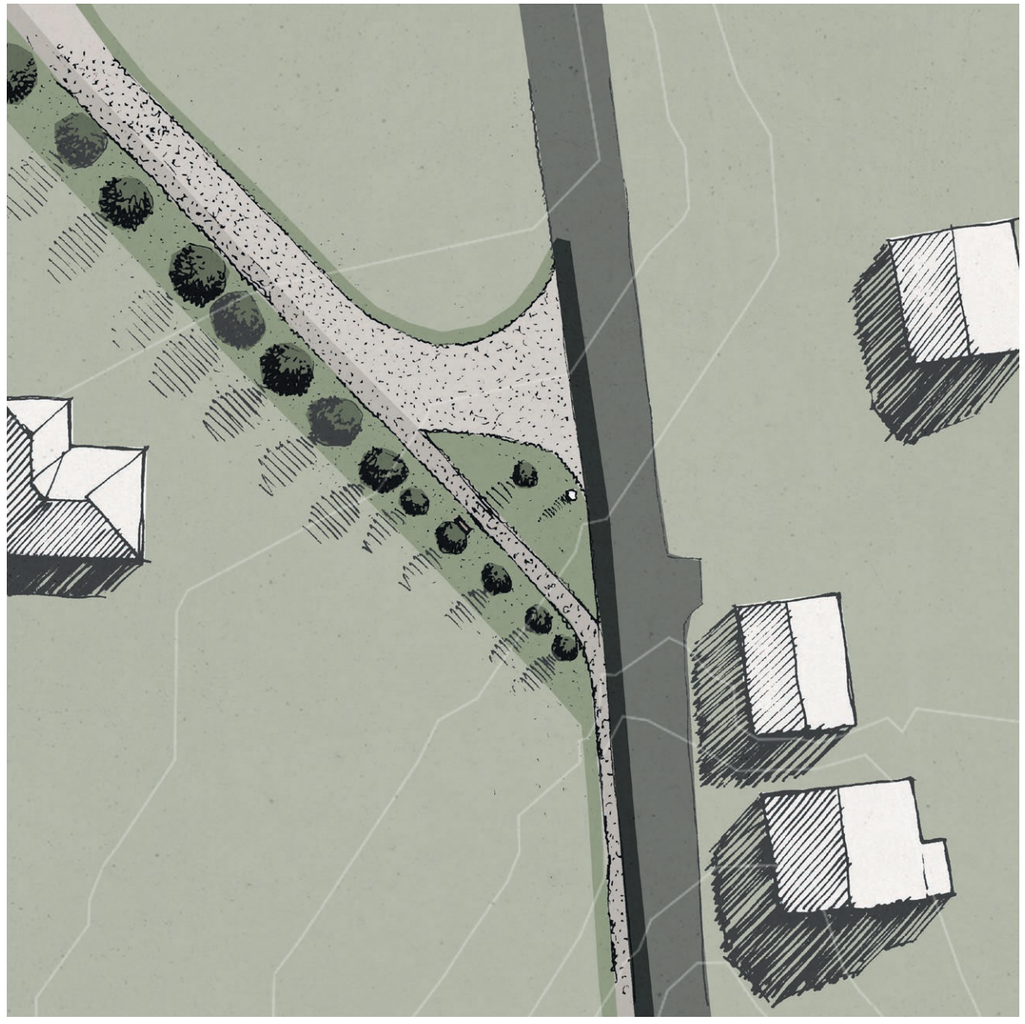

NÁVRH

BRÁNA OD BLATCE

Hojně využívaná komunikace byla upravena pro pohodlnější pohyb chodců, kteří přijíždějí do blatecké železniční stanice a do Charvát pak pokračují pěšky. Kontakt této komunikace s vozovkou druhé třídy protínající obec je zároveň jedním z vstupních bodů do intravilánu.

U sochy sv. Jana Nepomuckého je umístěna lavička pro odpočinek při cestě na vlak či z něj domů.

Poněkud „vypelichané“ stromořadí bylo zahuštěno v rámci řešení problému s větrností v oblasti a pro zvýraznění cesty (bylo doplněno o již na místě se nacházející dřevin: sivoň špendlík a stromy menšího vzrůstu). Ta je vydlážděná po likvidaci asfaltu, který ji překrývá přibližně na polovině cesty od Blatce do Charvát a rozdělena na jeden pruh pro vozidla a jeden pro chodce, automobily se budou vyhýbat na pravidelně rozmístěných rozšířených místech.

LEGENDA:

- Travnatá plocha
- Zatravňovací dlažba
- Cesty pro pěší / chodníky
- Vozovka

25m

- strom listnatý (návrh)
- strom listnatý (stávající)
- strom jehličnatý (stávající)

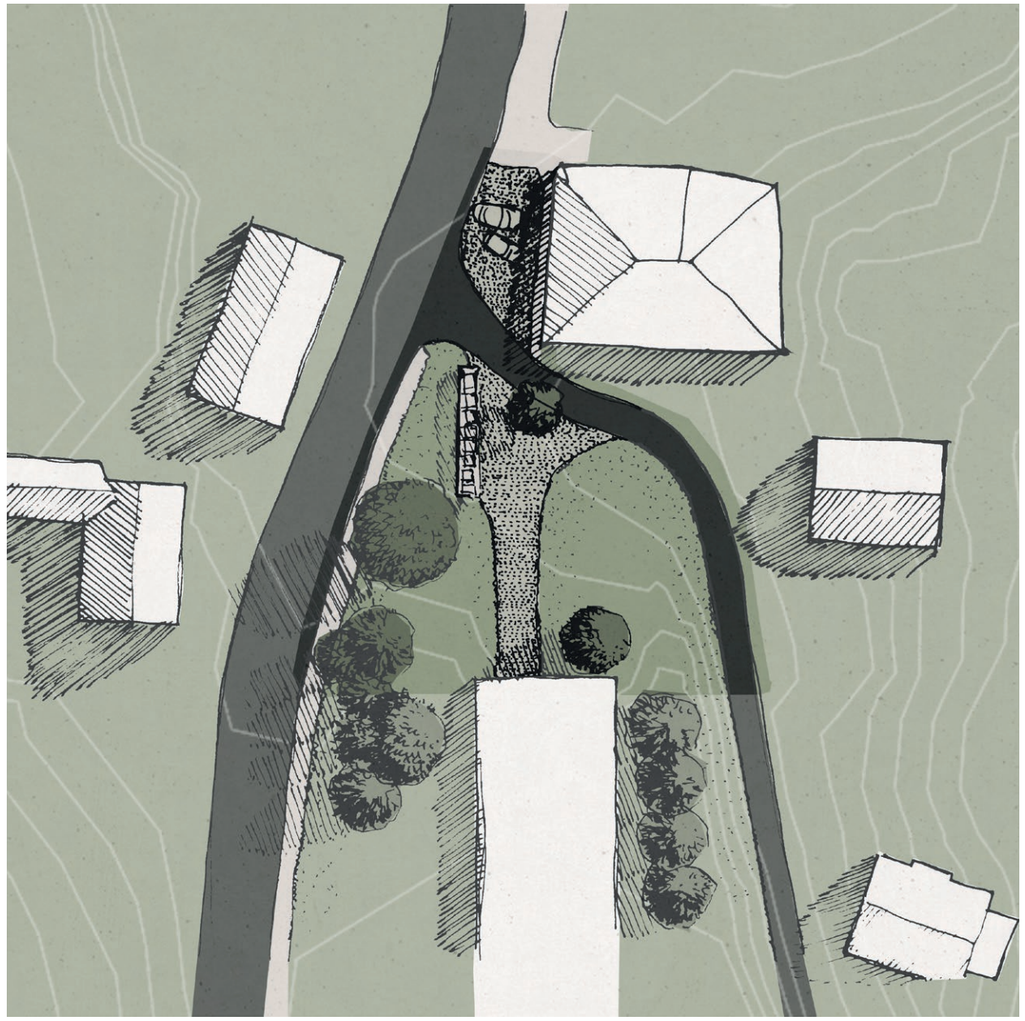

BRÁNA K DRAHLOVU

Při návrhu úvodního prostoru intravilánu obce při jeho severní straně bylo cílem změkčení charakteru zpevněných ploch výměnou materiálu a minimalizováním rušivého efektu množství popelnic pro tříděný odpad.

Dnešní betonová dlažba byla nahrazena dlažbou mřížkovou prorostlou trávníkem.

Mimo změn materiálu bylo řešené místo doplněno dřeviny: samostatně stojící javor klena trojici hlohů obecných zakrývajících terénní úpravy po demolici objektu.

LEGENDA:

- Travnatá plocha
- Zatravňovací dlažba
- Cesty pro pěší / chodníky
- Vozovka

25m

- strom listnatý (návrh)
- strom listnatý (stávající)
- strom jehličnatý (stávající)

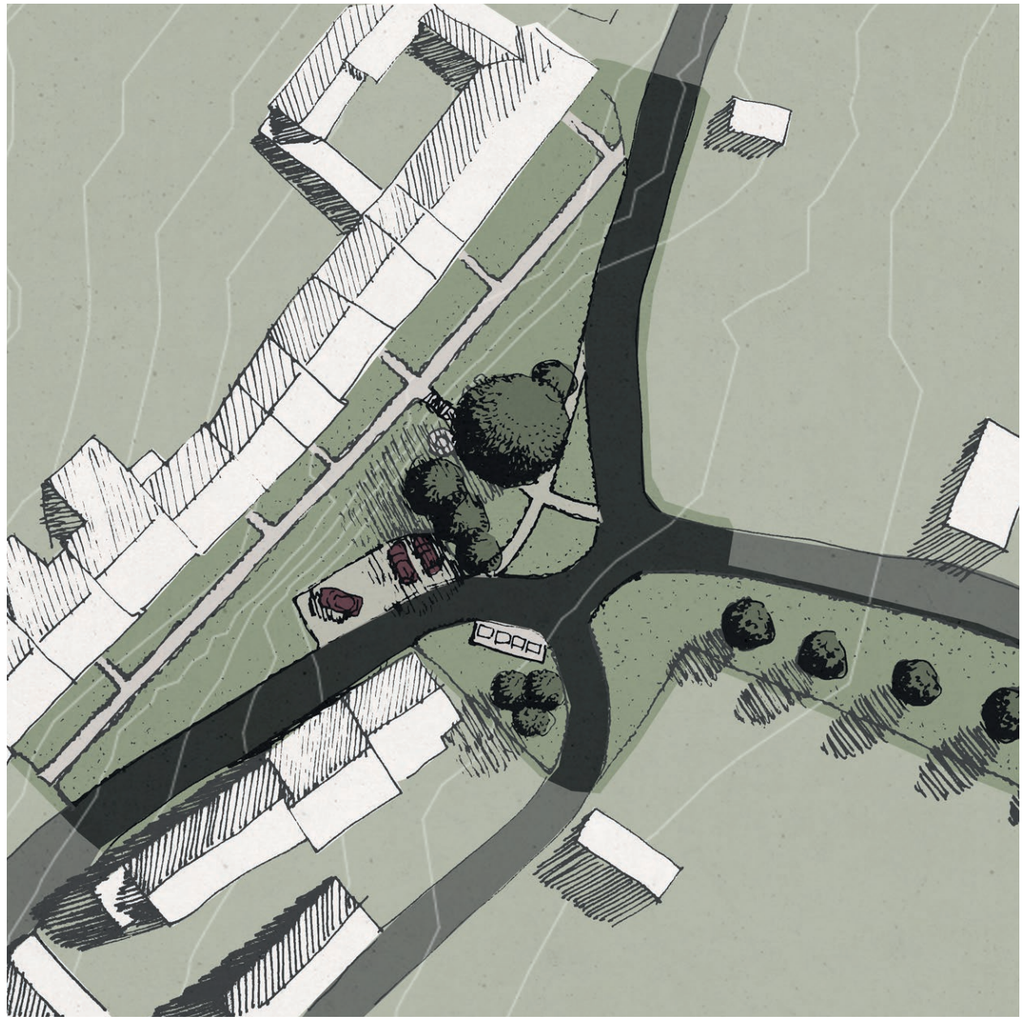
BRÁNA OD MORAVY

Prostor, kde se stýká vozovka vedoucí od návsi k rybníku s cestou ze směru od řeky Moravy je v současnosti řešena poměrně rozsáhlou asfaltovou plochou. Cílem návrhu bylo použití tohoto materiálu zredukovat změnou půdorysného tvaru komunikace a vytvoření reprezentativního místa k odpočinku při vstupu do obce.

Prostor je doplněn o zeleň ve formě dominantní Lípy srdčité, skupiny hlohů obecných v jejím stínu a řadu sivoní špendlíků a lavičku s výhledem do krajiny (ta je blíže popsána v katalogu mobiliáře).

Cestní síť kříží travnatou plochu trasami předpokládaného pohybu lidí, schodiště zpřístupňující svah s obytnými budovami bylo přesunuto a je tak vyřešen konflikt s pumpou.

Odstraněná místa pro parkování vozidel jsou plně nahrazena, povrchová úprava je mřížková dlažba prorostlá trávníkem. Prostor pro uložení popelnic je ohrazen kůly doplněné porostlým pletivem.

LEGENDA:

- Travnatá plocha
- Zatravňovací dlažba
- Cesty pro pěší / chodníky
- Vozovka

25m

- strom listnatý (návrh)
- strom listnatý (stávající)
- strom jehličnatý (stávající)

OKOLO KOSTELA

Prostor u kostela byl řešen množstvím drobnějších zásahů. Jedná se o centrum obce jak geometrické, tak významové. Skládá se z více míst různého charakteru, čehož se návrh snaží využít.

Zpevněná plocha před hlavním portálem je mírně rozšířena pro vytvoření vhodnějšího prostředí pro konání veřejných akcí (například každoročních velikonočních trhů). Výsadbou lípy srdčité u jižního vchodu do svatostánku je prostor dále rozdělen na přední, hlavní a zadní, klidnější část. Na tu dále navazuje pěšina obcházející hmotu kostela doplněná o mobiliář nasměrovaný k výhledům.

Rozšířený prostor před kostelem umožňuje pohodlnější konání veřejných akcí

Lavičky skryté za kostelem nabízí výjimečné výhledy přes střechy objektů v obci

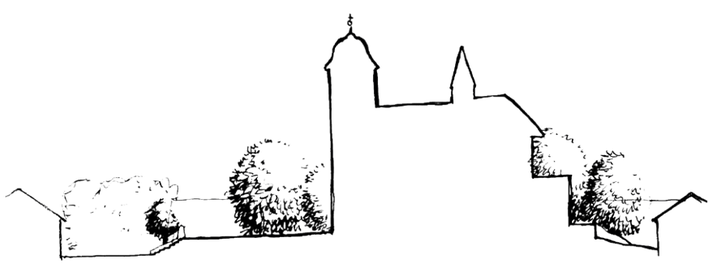
Neúplná vidlice cestní sítě před kostelem je doplněna o jižní rameno zpřístupňující hlavní portál přes schodiště, v místech styku ramen je zpevněná plocha mírně rozšířena. Na severní straně kostela je vysazena lípa srdčitá, před jeho čelem pak dvojici bříz na konci jejich životnosti nahradí čtyři exempláře druhu javor klen, na východě řešeného území byl pro umožnění výhledu od kostela přesunut vzrostlý dub letní (v případě nemožnosti přesunu bude pokácen a nahrazen).

LEGENDA:

- Travnatá plocha
- Zatravňovací dlažba
- Cesty pro pěší / chodníky
- Vozovka
- strom listnatý (návrh)
- strom listnatý (stávající)
- strom jehličnatý (stávající)

20m

SCHEMATICKÝ ŘEZ

NÁVES

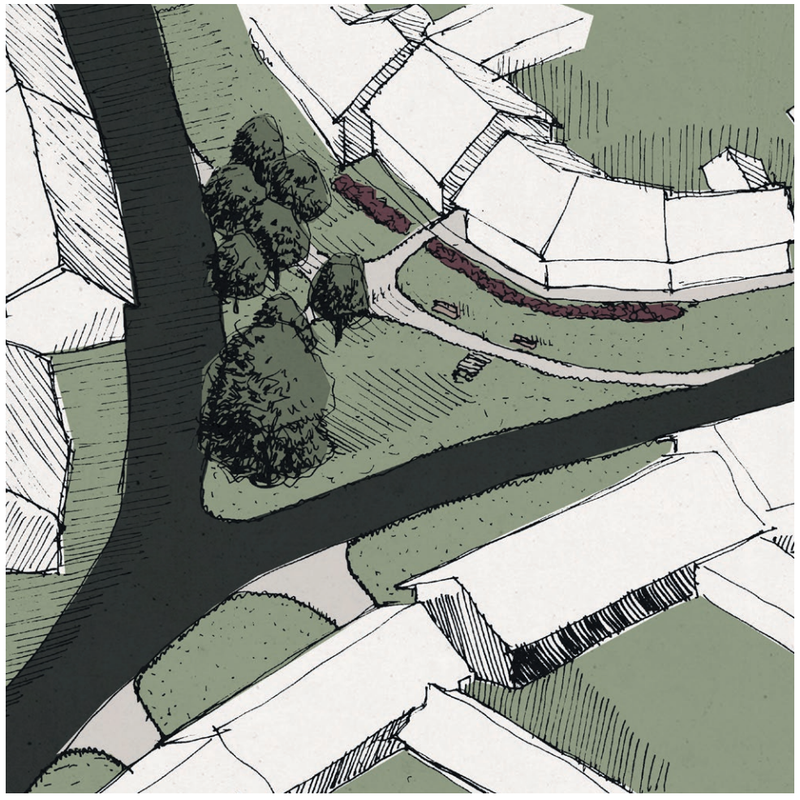
Pro návrh návsi platí zásada snižování rozlohy asfaltových ploch, proto je zrušen jeden z průjezdů trojúhelníkové křižovatky a následně nahrazen pěšinou. Mimo zkvalitnění daného prostoru se jedná i o gesto proti dominanci automobilové dopravy.

Prostor je formován skupinou stromů (dominantní lípu srdčitou doplněnou o skupinu drobnějších dřevin) a dále zobytněn několika typy mobiliáře.

Vzhledem k výrazné změně dynamiky místa byla přesunuta přítomná socha a přeorientován památník, oba ovšem v rámci návsi.

Chodník propojující západní a jižní komunikaci umožňuje prostupnost pěším, automobily využijí křižovatku ve tvaru Y na východě oblasti.

Předprostor obytných budov sousedící přímo s návsí je oddělen již existujícím výškovým rozdílem terénu a nově navrženým trvalkovým záhonem.

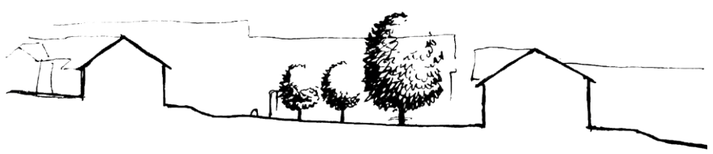
Mobiliář i socha na křižovatce pěšin jsou orientovány severovýchodní ulicí směrem k výhledu na vzdálený horizont, okolo kmene lípy ve východním cípu návsi je umístěna kruhová lavička.

LEGENDA:

- Travnatá plocha
- Zatravňovací dlažba
- Cesty pro pěší / chodníky
- Vozovka
- strom listnatý (návrh)
- strom listnatý (stávající)
- strom jehličnatý (stávající)

25m

SCHEMATICKÝ ŘEZ

PARK U HOSPODY

V současnosti volné místo mezi kostelem, poštou a obecním úřadem, hned u jedné z jediné dvojice zastávek veřejné dopravy v obci je v návrhu přeměněno v parkovou plochu.

Prostor nabízí klidovou zónu odstíněnou od ruchu hlavní silnice pomocí výsadby skupin dřevin (lip srdčitých a sivoní) a pobytových schodovitých terénních úprav.

Významnou změnou je přesunutí sochy panny Marie do středu parku a zpevnění již vyšlapané cesty parcelu úhlopříčně protínající, ta ústí u budovy hospody u Huberta do slepé komunikace u skupiny kontejnerů, opět ohrazených (viz katalog mobiliáře na zadních stranách portfolia).

Porostlé schody nabízejí pobytovou plochu a zároveň utváří zákryt před rušnou hlavní komunikací

Významným prvkem projektu je návrh nové zastávky (více v katalogu objektů)

Ochranu před hlukem z ulice zajišťují již popsané skupiny dřevin. Opačná hranice pozemku je lemována řadou hlohů obecných v pozadí tří sivoní – ty zajišťují soukromí majitelům pozemků sousedících s parkem.

LEGENDA:

- Travnatá plocha
- Zatravňovací dlažba
- Cesty pro pěší / chodníky
- Vozovka
- strom listnatý (návrh)
- strom listnatý (stávající)
- strom jehličnatý (stávající)

25m

SCHEMATICKÝ ŘEZ

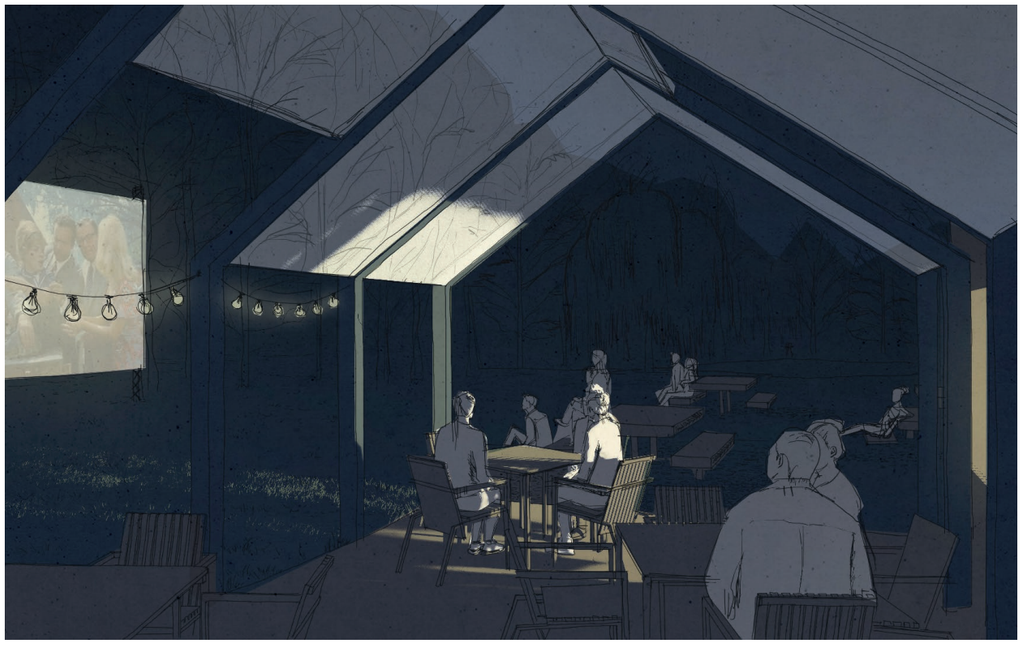
VÍCEÚČELOVÁ PLOCHA U RYBNÍKA

U největší voní plochy Charvát se nyní nachází nevyužívané a neudržované sportoviště, jeho obnovení představuje příležitost pro zintenzivnění veřejného života v obci a snad i zesílení vztahů s okolními obcemi při pořádání akcí většího dosahu.

Na místě navrhujeme přestavět současný drobný sklad se zastřešením na objekt s lepší úrovní vybavenosti a zpřístupnit břeh vodní nádrže dřevěným molem (více o obou v katalogu objektů).

Mezi výše zmíněnými stavbami je umístěno plátno pro promítání v letním kině a tomuto účelu přizpůsobený mobiliář.

Letní kino přináší příležitost pro styk obyvatel a nabídku pro kulturní zážitek přímo v obci.

Objekt se zázemím umožní pořádání organizovaných veřejných akcí pro obyvatele nejen Charvát.

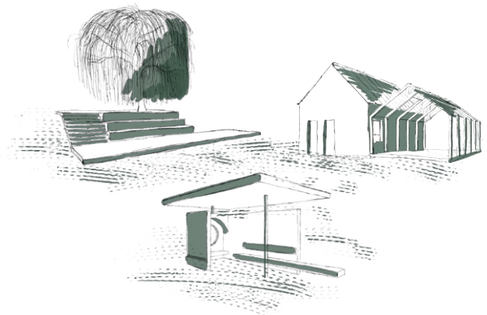
Příjezdová komunikace k prostoru u rybníka bude v její severní části rozšířena na rozměr umožňující podélné parkování, a bude obsahovat stání pro přibližně 30 osobních aut.

LEGENDA:

- Travnatá plocha
- Zatravňovací dlažba
- Cesty pro pěší / chodníky
- Vozovka
- strom listnatý (návrh)
- strom listnatý (stávající)
- strom jehličnatý (stávající)

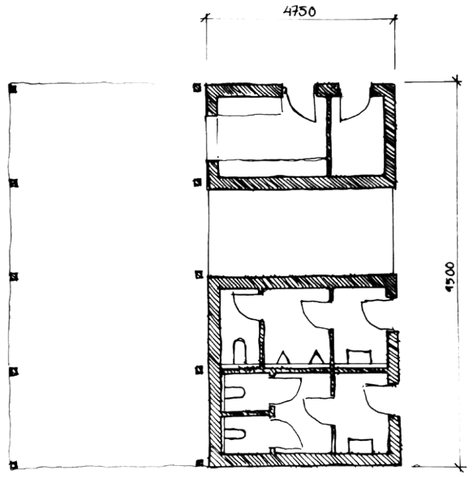
25m

KATALOG: OBJEKTY

OBJEKT SE ZÁZEMÍM

Rozkládá se na půdorysu definovaném již existující zpevněnou plochou. Obsahuje toalety, sklad, šatnu a kuchyň. Počítá se s jeho nárazovým sezónním využitím.

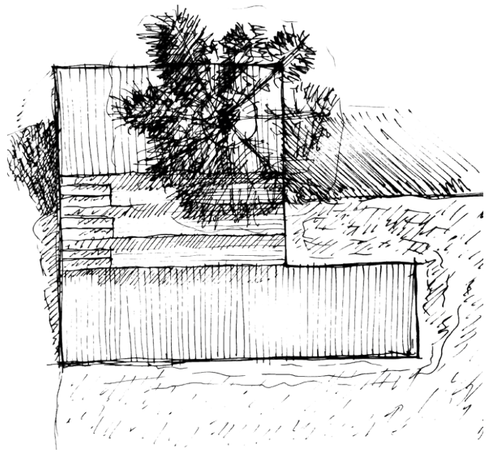

Objekt se zázemím umožní pořádání organizovaných veřejných akcí pro obyvatele nejen Charvát.

MOLO U RYBNÍKA

Je umístěno na nejstrmější břeh vodní nádrže s opěrnou zídkou. Jeho účel je zpřístupnit vodní hladinu jak v letních obdobích, tak v zimě.

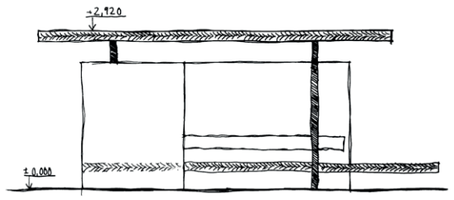

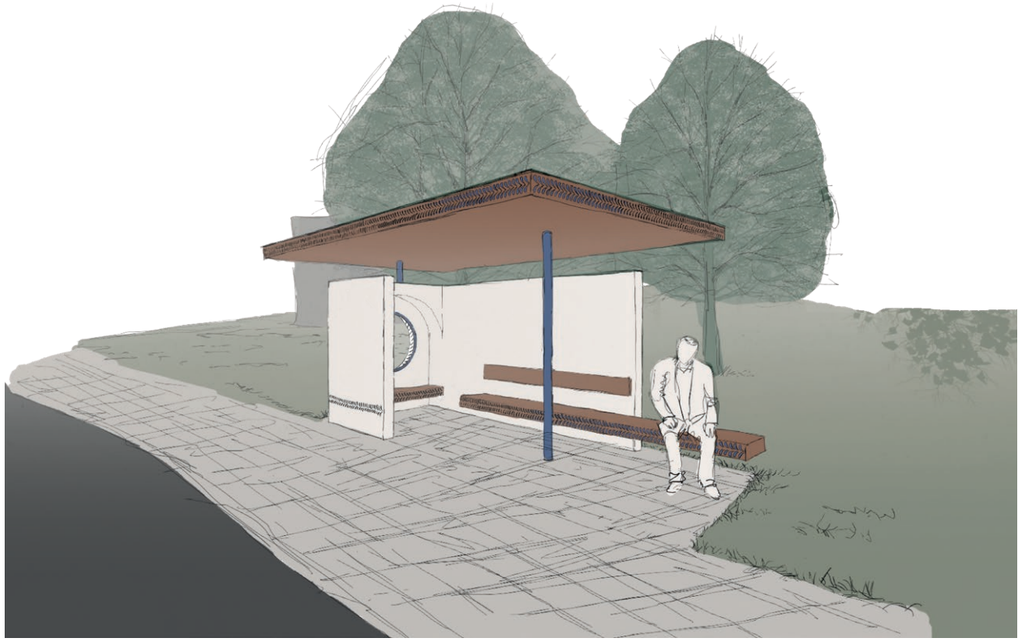

Molo umožňuje jednoduchý a bezpečný přístup na vodní hladinu

ZASTÁVKA

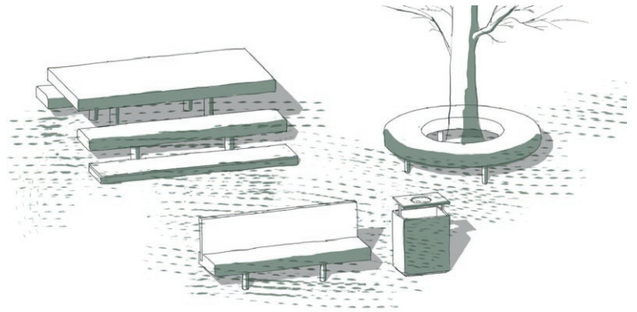
Nově navržené zastávky nahrazují stanice předchozí. Snaží se o vzhled, jež může pomoci definovat genia loci obce, zároveň se přitom snaží reagovat na umístění obce v srdci Hané.

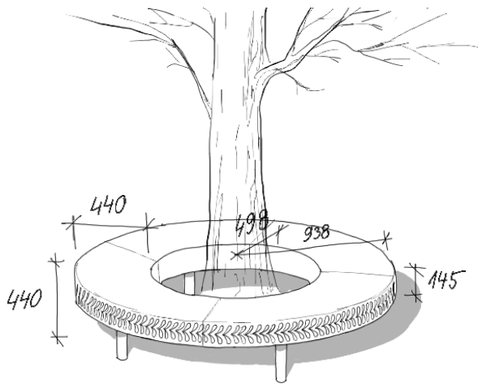
Oko zastávky směřuje podle směru jízdy k horizontu na konci ulice, či do středu obce s kostelem

KATALOG: MOBILIÁŘ, VEGETACE, MAGTRIÁLY

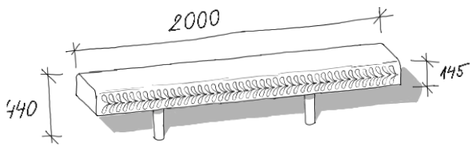

KATALOG MOBILIÁŘE

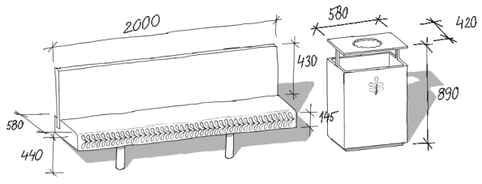
Mobiliář je zpravidla sestaven z masivních dřevěných prvků v kombinaci s betonovým či kovovým podpůrným systémem. Snaží se stylizovanou symbolikou hanácké vešévky poukázat na tradičnost obce.

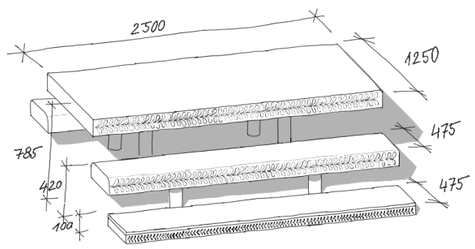
LAVIČKA BEZ OPĚRÁTKA

KRUHOVÁ LAVIČKA

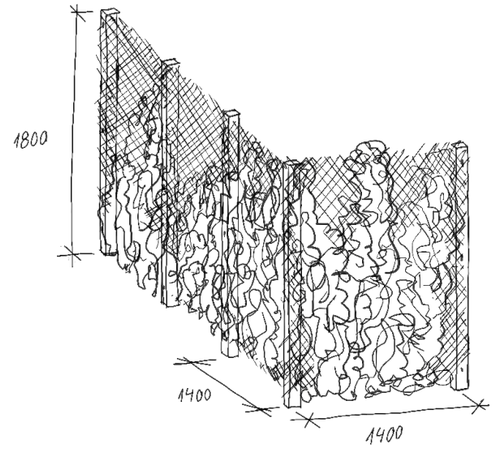

LAVIČKA S OPĚRÁTKEM, KOŠ

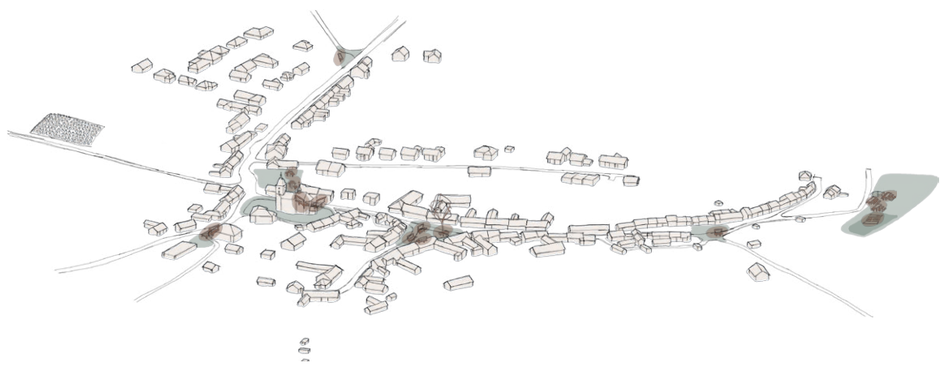
STOLEK S TRIBUNOU PRO SLEDOVÁNÍ NOČNÍHO KINA

STOLEK S TRIBUNOU PRO SLEDOVÁNÍ NOČNÍHO KINA

TRELÁŽ PRO ZAKRYTÍ POPELNIC

SCHÉMA ROZMÍSTĚNÍ MOBILIÁŘE

PŘÍSAVNÍK TROJLALOČNÝ

HLOH OBECNÝ

JAVOR KLEN

LÍPA SRDČITÁ

OLŠE LEPKAVÁ

SIVOŇ MIRABELKA ŠPENDLÍK

NAVRHOVANÉ DŘEVINY

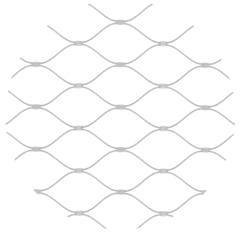
Volbou vegetace doplňuje návrh stávající dřeviny, formuje prostor, rámuje výhledy či určuje dominanty.

NAVRHOVANÉ MATERIÁLY

Materiály byly voleny za účelem podtržení vesnického prostředí celku a specifických potřeb daného řešeného místa.

štěrkopísek

treláž

betonová dlažba

zatravňovací dlažba

žulové kostky

masivní dub

žulové kostky s travnatou spárou

dubové palubky

pobytový trávník

prostý beton